

Dr. Dumitru-Daniel ȘERBAN

Achizițiile publice

**Curtea de Justiție a Comunităților/Uniunii Europene
O radiografie sinoptică a întregii jurisprudențe în domeniu**

Editura
Hamangiu
2022

recepție și de supraveghere a accesului pentru birourile furnizorilor de servicii poștale, din moment ce astfel de activități prezintă o legătură cu activitatea din sectorul poștal, în sensul că servesc efectiv la exercitarea respectivei activități, permițând realizarea acestora în mod adecvat, având în vedere condițiile sale normale de exercitare.^[20]

21. - Simplul fapt că oferta are prețul de 0 euro nu constituie temei pentru respingerea ei

- **Autorității îi revine obligația de a solicita ofertantului explicații cu privire la valoarea ofertei, neobișnuit de scăzută**
- **Este cu titlu oneros și contractul sinalagmatic care nu presupune plata unei sume de bani**

23. [...] instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 alineatul (1) punctul 5 din Directiva 2014/24 trebuie interpretat în sensul că acesta constituie un temei juridic pentru respingerea ofertei unui ofertant în cadrul unei proceduri de atribuire a unui contract de achiziții publice doar pentru motivul că, întrucât prețul propus în ofertă este de 0 euro, autoritatea contractantă nu ar furniza nicio contraprestație financiară, în timp ce acest ofertant ar obține prin executarea contractului respectiv doar accesul la o nouă piață și referințe pe care le-ar putea valorifica în cadrul unor cereri de ofertă ulterioare.

24. În această privință trebuie amintit că articolul 2 alineatul (1) punctul 5 din Directiva 2014/24 definește „contractele de achiziții publice” drept „contracte cu titlu oneros, încheiate în scris între unu sau mai mulți operatori economici și una sau mai multe autorități contractante și care au ca obiect execuția de lucrări, furnizarea de produse sau servicii”.

25. Potrivit jurisprudenței Curții, din sensul juridic obișnuit al termenilor „cu titlu oneros” reiese că aceștia desemnează un contract prin care fiecare parte se angajează să efectueze o prestație în schimbul unei contraprestații (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 octombrie 2018, IBA Molecular Italy, C-606/17, EU:C:2018:843, punctul 28). Caracterul sinalagmatic al contractului este, așadar, o caracteristică esențială a unui contract de achiziții publice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 decembrie 2016, Remondis, C-51/15, EU:C:2016:985, punctul 43, Hotărârea din 28 mai 2020, Informatikgesellschaft für Software-Entwicklung, C-796/18, EU:C:2020:395, punctul 40, și Hotărârea din 18 iunie 2020, Porin kaupunki, C-328/19, EU:C:2020:483, punctul 47).

26. [...] chiar dacă această contraprestație nu trebuie să conștă în mod necesar în plata unei sume de bani, astfel încât prestația poate fi retribuită prin alte forme de contraprestații, precum rambursarea cheltuielilor suportate pentru furnizarea serviciului convenit (a se vedea printre altele Hotărârea din 19 decembrie 2012, Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce și alții, C-159/11, EU:C:2012:817, punctul 29, Hotărârea din 13 iunie 2013, Piepenbrock, C-386/11, EU:C:2013:385, punctul 31, precum și Hotărârea [IBA Molecular Italy], punctul 29), caracterul sinalagmatic al unui contract de achiziții publice se traduce totuși în mod obligatoriu prin crearea unor obligații coercitive din punct de vedere juridic pentru fiecare dintre părțile la contract, a căror executare trebuie să poată fi invocată în justiție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 martie 2010, Helmut Müller, C-451/08, EU:C:2010:168, punctele 60-62).

27. Rezultă că un contract prin care o autoritate contractantă nu este obligată din punct de vedere juridic să furnizeze nicio prestație în schimbul celei pe care cocontractantul său s-a angajat să o realizeze nu intră în sfera noțiunii de „contract cu titlu oneros”, în sensul articolului 2 alineatul (1) punctul 5 din Directiva 2014/24.

28. Împrejurarea, evocată de instanța de trimitere și inerentă oricărei proceduri de achiziții publice, că obținerea acestui contract ar putea avea o valoare economică pentru ofertant, întrucât i-ar oferi accesul la o nouă piață sau i-ar permite să obțină referințe, este prea aleatorie și, în consecință, [...] nu poate fi suficientă pentru a califica acest contract drept „contract cu titlu oneros”.

[...]

31. În aceste condiții, întrucât o ofertă la prețul de 0 euro poate fi calificată drept ofertă anormal de scăzută, în sensul articolului 69 din Directiva 2014/24, atunci când o autoritate contractantă se confruntă cu o asemenea ofertă, ea trebuie să urmeze procedura prevăzută în această dispoziție, solicitând ofertantului explicații cu privire la valoarea ofertei. Astfel, din logica pe care se bazează articolul 69 din Directiva 2014/24 rezultă că o ofertă nu poate fi respinsă în mod automat doar pentru motivul că prețul propus este de 0 euro.

32. Astfel, de la alineatul (1) al acestui articol reiese că, în cazul în care o ofertă pare anormal de scăzută, autoritățile contractante solicită ofertantului să explice prețul sau costurile propuse în ofertă, aceste explicații putând, printre altele, să privească elementele prevăzute la alineatul (2) al articolului menționat. Explicațiile respective contribuie astfel la evaluarea fiabilității ofertei și ar permite să se demonstreze că, deși ofertantul propune un preț de 0 euro, oferta în cauză nu va afecta executarea corectă a contractului.

^[20] Hotărârea din 28 octombrie 2020, Pegaso și Sistemi di Sicurezza, C-521/18, EU:C:2020:867.

A se vedea și Concluziile avocatului general Michal Bobek prezentate la 23 aprilie 2020 în respectiva cauză, EU:C:2020:306.

33. Astfel, în conformitate cu alineatul (3) al aceluiași articol, autoritatea contractantă trebuie să evalueze informațiile furnizate consultând ofertantul și nu poate respinge o asemenea ofertă decât dacă elementele de probă furnizate nu explică în mod satisfăcător nivelul scăzut al prețului sau al costurilor propuse.

[...]

35. Prin urmare, argumentul unui ofertant care a depus o ofertă la prețul de 0 euro potrivit căruia prețul propus în oferta sa se explică prin faptul că urmărește să obțină accesul la o nouă piață sau la referințe dacă această ofertă este acceptată trebuie apreciat în contextul unei eventuale aplicări a articolului 69 din Directiva 2014/24.

36. Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 2 alineatul (1) punctul 5 din Directiva 2014/24 trebuie interpretat în sensul că acesta nu constituie un temei juridic pentru respingerea ofertei unui ofertant în cadrul unei proceduri de atribuire a unui contract de achiziții publice doar pentru motivul că prețul propus în ofertă este de 0 euro.^[21]

^[21] Hotărârea din 10 septembrie 2020, Tax-Fin-Lex, C-367/19, EU:C:2020:685.

A se vedea și Concluziile avocatului general Michal Bobek prezentate la 28 mai 2020 în respectiva cauză, EU:C:2020:400.

Pe marginea ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut (anormal de mici):

- Hotărârea din 1 decembrie 2021, Sopra Steria Benelux și Unisys Belgium/Comisia, T-546/20, EU:T:2021:846 (obligația autorității contractante de a verifica seriozitatea unei oferte rezultă din existența prealabilă a unor îndoieli cu privire la fiabilitatea acesteia; numai atunci când există astfel de îndoieli, comisia de evaluare este obligată să solicite detalii asupra conținutului ofertei; astfel de îndoieli pot exista în special dacă pare incert, pe de o parte, că o ofertă este conformă cu legislația țării în care ar trebui prestate serviciile în ceea ce privește remunerarea personalului, contribuția la sistemul de securitate socială, respectarea standardelor de sănătate și securitate în muncă, precum și vânzarea în pierdere și, pe de altă parte, că prețul propus include toate costurile suportate de aspectele tehnice ale ofertei);

- Hotărârea din 10 septembrie 2019, Trasys International și Axianseu – Digital Solutions/AESA, T-741/17, EU:T:2019:572 (în prezența unor indicii de natură să trezească suspiciune în ceea ce privește existența unor oferte anormal de mici, autoritatea contractantă este obligată să aducă la cunoștința ofertantului exclus care face o cerere expresă în acest sens motivele care permit să se înțeleagă de ce oferta pe care a desemnat-o câștigătoare nu i s-a părut anormal de mică);

- Hotărârea din 13 iunie 2019, Strabag Belgium/Parlamentul, T-299/18, EU:T:2019:411 (evaluarea ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut are loc în două etape; dacă există indicii de natură să trezească suspiciunea că oferta are un preț neobișnuit de scăzut, autoritatea trebuie să verifice conținutul acesteia, inclusiv prin solicitarea de explicații ofertantului și evaluarea lor);

- Hotărârea din 26 martie 2019, Clestra Hauserman/Parlamentul, T-725/17, EU:T:2019:190 (este inherent sistemului de achiziții pe baza ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic ca ofertanții să propună prețurile cele mai competitive; diferența de preț între ofertanți de 8,38% nu înseamnă, implicit, că prețul ofertantului câștigător este anormal de scăzut; nici diferențe de 11% sau de 29,07% nu înseamnă, în sine, că prețul ofertantului câștigător ar fi anormal de scăzut);

- Hotărârea din 26 aprilie 2018, European Dynamics Luxembourg și Evropaiki Dynamiki/Comisia, T-752/15, EU:T:2018:233 (odată ce o ofertă a fost acceptată de autoritate, rezultă implicit că aceasta a considerat că nu există niciun indiciu că oferta era neobișnuit de scăzută);

- Hotărârea din 19 octombrie 2017, Agriconsulting Europe/Comisia, C-198/16 P, EU:C:2017:784 (obligația de a verifica caracterul serios al prețurilor propuse îi revine autorității contractante numai dacă fiabilitatea ofertei este îndoielnică; în lipsa unei definiții a noțiunii „ofertă anormal de mică” sau a unor norme care să permită identificarea unei asemenea oferte, revine autorității contractante să stabilească metoda de identificare a ofertelor anormal de mici, metodă care să fie obiectivă și nediscriminatorie. Nimic nu împiedică autoritatea să compare ofertele cu bugetul estimat);

- Hotărârea din 10 octombrie 2017, Solelec și alții/Parlamentul, T-281/16, EU:T:2017:711 (o ofertă având prețul cu 30% mai mic decât al altei oferte și cu 13% mai mic decât valoarea estimată nu are, implicit, prețul neobișnuit de scăzut; nu există o definiție a acestui tip de ofertă și nici un prag în funcție de care este stabilit caracterul neobișnuit de scăzut; costurile diferiților operatori economici pot varia foarte mult, pentru același serviciu; faptul că valoarea estimată a achiziției este mai mică decât media aritmetică a prețurilor tuturor ofertelor nu demonstrează că estimarea ar fi eronată; nu se poate deduce, din faptul că oferta ofertantului câștigător a fost mai scăzută decât oferta reclamanților, că prima ofertă a fost anormal de scăzută);

- Hotărârea din 4 iulie 2017, European Dynamics Luxembourg și alții/Agence, T-392/15, EU:T:2017:462 (caracterul neobișnuit de scăzut al prețului unei oferte trebuie să fie apreciat în raport cu conținutul ofertei și cu prestația în cauză; pe baza explicațiilor furnizate de ofertant, autoritatea stabilește dacă prețul ofertei prezintă caracter anormal de scăzut, caz în care este obligată să o respingă);

- Hotărârea din 26 ianuarie 2017, TV1/Comisia, T-700/14, EU:T:2017:35 (simplu fapt că prețul ofertei câștigătoare este mai mic decât al altei oferte sau al prestatorului actual nu este, în sine, capabil să demonstreze că oferta câștigătoare are un preț neobișnuit de scăzut);

- Hotărârea din 8 octombrie 2015, Secolux/Comisia, T-90/14, EU:T:2015:772 (sustenabilitatea unui preț considerat de reclamantă neobișnuit de scăzut doar pentru că era mai mic decât acela pe care ea l-a oferat);

- Hotărârea din 18 decembrie 2014, Data Medical Service, C-568/13, EU:C:2014:2466 (nu este permisă respingerea *a priori* a ofertei cu preț anormal de scăzut pentru motivul că, datorită subvențiilor publice, ofertantul este în măsură să propună prețuri sensibil mai mici decât cele ale ofertanților nesubvenționați);

- Hotărârea din 15 octombrie 2013, European Dynamics Belgium și alții/EMA, T-638/11, EU:T:2013:530 (solicitarea transmisă autorității, să prezinte motivele pentru care o ofertă nu a fost considerată neobișnuit de scăzută, nu o obligă să dezvăluie informații precise cu privire la aspectele tehnice și financiare ale acestei oferte, cum ar fi prețurile oferite sau resursele implicate în prestarea serviciilor oferite);

- Hotărârea din 16 septembrie 2013, Spania/Comisia, T-402/06, EU:T:2013:445 (este esențial ca fiecare ofertant cu preț neobișnuit de scăzut să dispună de posibilitatea de a prezenta justificări cu privire la elementele ofertei sale);

- Hotărârea din 29 martie 2012, SAG ELV Slovensko și alții, C-599/10, EU:C:2012:191 (autoritatea are obligația să verifice elementele ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut, solicitând ofertanților să demonstreze că ofertele sunt serioase; revine autorității sarcina de a formula clar solicitarea, pentru a pune ofertanții în măsură să justifice deplin și util caracterul serios al ofertelor lor);

- Hotărârea din 21 mai 2008, Belfass/Consiliul, T-495/04, EU:T:2008:160 (este esențial ca fiecare ofertant care este suspectat că a prezentat o ofertă cu preț neobișnuit de scăzut să dispună de posibilitatea de a își susține punctul de vedere în mod util în această privință);

- Hotărârea din 15 mai 2008, SECAP și Santorso, C-147/06 și C-148/06, EU:C:2008:277 și EU:C:2006:304 (este admisibilă reglementarea sau clauza din documentație care stabilește un prag rezonabil dincolo de care s-ar aplica excluderea din oficiu a ofertelor cu preț neobișnuit de scăzut atunci când, din cauza numărului excesiv de ridicat de oferte, verificarea tuturor ar depăși capacitatea administrativă a autorității sau ar fi susceptibilă, din cauza întârzierii pe care această verificare ar putea-o ocaziona, să pună în pericol realizarea proiectului);

- Hotărârea din 6 iulie 2005, TQ3 Travel Solutions Belgium/Comisia, T-148/04, EU:T:2005:274 (diferență de 42% față de valoarea medie a altor oferte; eficiența organizării ofertantului poate justifica un număr mai mic de angajați alocați; cheltuieli salariale);

- Hotărârea din 16 octombrie 1997, Hera/USL n° 3-genovese și Romagnoli, C-304/96, EU:C:1997:496 (autoritatea nu poate respinge ofertele cu preț neobișnuit de scăzut fără a efectua verificarea acestuia);

- Hotărârea din 18 iunie 1991, Donà Alfonso/Consortio per lo sviluppo industriale del Comune di Monfalcone, C-295/89, EU:C:1991:255 (legislația națională poate impune solicitarea de explicații atunci când ofertele par anormal de scăzute, nu doar atunci când acestea sunt în mod vădit anormal de scăzute);

- Hotărârea din 22 iunie 1989, Fratelli Costanzo/Comune di Milano, 103/88, EU:C:1989:256 (legislația națională poate impune solicitarea de explicații atunci când ofertele par anormal de scăzute, nu doar atunci când acestea sunt în mod evident anormal de scăzute);

- Hotărârea din 10 februarie 1982, Transporoute et travaux, 76/81, EU:C:1982:49 (autoritatea este obligată să solicite explicații ofertanților asupra prețurilor oferite care sunt neobișnuit de scăzute; obligația se menține inclusiv atunci când autoritatea apreciază că nicio explicație acceptabilă nu ar putea fi prezentată de ofertanți).

În cazul unor îndoeli cu privire la existența unor oferte anormal de mici, autoritatea contractantă trebuie să prezinte raționamentul în urma căruia a concluzionat că, pe de o parte, prin caracteristicile lor în principal financiare, ofertele câștigătoare respectau în special legislația țării în care serviciile trebuiau executate în materie de remunerare a personalului, de contribuție la sistemul de securitate socială și de respectare a standardelor de securitate și de sănătate la locul de muncă și că, pe de altă parte, prețul propus includea toate costurile determinate de aspectele tehnice ale ofertelor câștigătoare (Hotărârea din 15 octombrie 2013, European Dynamics Belgium și alții/EMA, T-638/11, EU:T:2013:530, punctul 68).

În Hotărârea din 28 ianuarie 2016, Agriconsulting Europe/Comisia, T-570/13, EU:T:2016:40, Tribunalul a reținut, între altele:

55. Cu toate acestea, din jurisprudență reiese că, astfel, caracterul anormal de scăzut al unei oferte trebuie apreciat în raport cu compoziția ofertei și în raport cu prestația în cauză. Într-adevăr, Curtea a precizat că autoritatea contractantă putea, atunci când analiza caracterul anormal de scăzut al unei oferte, să ia în considerare, în vederea garantării unei concurențe sănătoase, nu doar împrejurările enunțate la articolul 139 alineatul (2) din normele de aplicare, ci și toate elementele relevante în raport cu prestația în cauză (a se vedea prin analogie Hotărârea din 18 decembrie 2014, Data Medical Service, C-568/13, [...] EU:C:2014:2466, punctul 50).

[...]

63. Reclamanta invocă, în primul rând, caracterul neadekvat, arbitrar și nejustificat al parametrilor utilizați în scopul evaluării existenței sau inexistenței caracterului anormal de scăzut al ofertei sale. În special, unitatea de cost utilizată pentru calcularea costului experților ar fi subiectivă și nu ar ține cont nici de faptul că reclamanta a putut negocia tarife mai scăzute cu experții, nici de capacitățile sale organizatorice și comerciale.

[...]

71. Din articolul 139 alineatul (1) și din articolul 146 alineatul (4) din normele de aplicare reiese că autoritatea contractantă este obligată ca, atunci când analizează caracterul anormal de scăzut al unei oferte, să solicite ofertantului să furnizeze dovezile necesare pentru a demonstra că oferta sa este serioasă (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 27 noiembrie 2001, Lombardini și Mantovani, C-285/99 și C-286/99, [...] EU:C:2001:640, punctele 46 și 51, Hotărârea din 29 martie 2012, SAG ELV Slovensko și alții,

- 22. - Contestația împotriva unui act al autorității pur confirmativ al unuia anterior care nu a fost contestat și care, astfel, a devenit definitiv este inadmisibilă**
- Nu se poate impune autorității să transmită ofertantului necâștigător o analiză comparativă minuțioasă a ofertei sale și a celei câștigătoare
 - Dezvăluirea prețurilor unitare ale ofertantului câștigător este de natură să dăuneze intereselor comerciale ale acestuia, precum și concurenței loiale
 - Condiție ca specialistul propus de ofertant să dețină un anumit certificat de formare, sens în care trebuia să prezinte respectivul certificat „sau o declarație pe propria răspundere că [acest certificat va fi] obținut, în cazul atribuirii, în termen de cel mult cinci zile de la semnarea contractului”. Autoritatea are obligația de a verifica, cel târziu la momentul atribuirii contractului, nu după semnarea lui, dacă ofertantul îndeplinește, în mod efectiv, condiția impusă. Obligația nu este respectată atunci când este permisă atribuirea contractului pe baza declarației ofertantului că va îndeplini condițiile după semnarea contractului. Asemenea permisiune poate conduce la atribuirea contractului unui ofertant care nu îndeplinește condițiile
 - Faptul de a verifica, la un stadiu ulterior atribuirii contractului, dacă ofertantul căruia i s-a atribuit contractul are efectiv competențele profesionale necesare pentru executarea acestuia ar însemna ca, în cazul în care ofertantul căruia i s-a atribuit contractul s-ar dovedi incapabil să furnizeze certificatul profesional, contractul să fie reziliat, o nouă procedură trebuind organizată
 - Niciun contract nu poate face obiectul atribuirii fără verificarea corespunzătoare și stabilirea dacă ofertantul îndeplinește condițiile de capacitate

22. [...] potrivit unei jurisprudențe consacrate, o acțiune în anulare formulată împotriva unui act pur confirmativ al unei decizii anterioare care nu a fost contestată și a devenit astfel definitivă este inadmisibilă. Un act este considerat pur confirmativ al unei decizii anterioare dacă nu conține niciun element nou în raport cu decizia anterioară și nu a fost precedat de o reexaminare a situației destinatarului acestei decizii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 februarie 2001, Inpesca/Comisia, T-186/98, EU:T:2001:42, punctul 44 și jurisprudența citată).

[...]

51. În continuare, potrivit unei jurisprudențe constante, nu se poate impune Comisiei să transmită unui ofertant a cărui ofertă nu a fost câștigătoare o analiză comparativă minuțioasă a ofertei sale și a ofertei câștigătoare (a se vedea Hotărârea din 4 octombrie 2012, Evropaiki Dynamiki/Comisia, C-629/11 P, EU:C:2012:617, punctul 21 și jurisprudența citată). De asemenea,

C-599/10, [...] EU:C:2012:191, punctul 28, și Hotărârea Data Medical Service, [...] punctul 47). Existența unei dezbateri contradictorii efective, plasată într-un moment util în procedura de examinare a ofertelor, între autoritatea contractantă și ofertant, în scopul ca acesta din urmă să poată demonstra că oferta sa este serioasă, constituie o cerință fundamentală în materia atribuirii contractelor de achiziții publice, în vederea evitării arbitrarului din partea autorității contractante și a garantării unei concurențe sănătoase între întreprinderi (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Lombardini și Mantovani, [...] punctul 57, Hotărârea Data Medical Service, [...] punctul 48, și Hotărârea din 21 mai 2008, Belfass/Consiliul, T-495/04, [...] EU:T:2008:160, punctele 97 și 98).

În Hotărârea din 8 octombrie 2015, Secolux/Comisia, T-90/14, EU:T:2015:772, precitată, s-a pus în discuție sustenabilitatea unui preț considerat de reclamantă neobișnuit de scăzut doar pentru că era mai mic decât acela pe care ea l-a oferat:

64. În primul rând, faptul că prețul oferat de ofertantul câștigător este substanțial mai mic decât acela oferat de reclamantă nu reprezintă în sine dovada că oferta primului trebuie considerată ca fiind anormal de scăzută. În plus, Comisia a furnizat, în scrisoarea sa din 30 ianuarie 2014, justificări care ar putea explica această diferență de preț, și anume utilizarea subcontractării de către reclamantă până la 35% în cazurile în care ofertantul câștigător are personal pentru toate sarcinile, faptul că reclamanta era un operator nou-întrat pe piață, care nu cunoștea clădirile acoperite de servicii și, prin urmare, aplicase o marjă mai mare, precum și efortul de preț depus de ofertantul câștigător.

65. Mai mult, chiar dacă conținutul unei oferte trebuie examinat în lumina cererii de oferte la care aceasta răspunde, și nu a unei cereri de oferte anterioare, Comisia a avut dreptul să ia în considerare faptul că prețul oferit de ofertantul câștigător a fost cu 4% mai mare decât prețul indexat al contractului similar anterior, ca o indicație suplimentară, serioasă și de încredere că oferta nu a fost anormal de scăzută. În acest sens, ar trebui adăugat că nu există nicio indicație că serviciile furnizate în temeiul contractului anterior au fost de o calitate inadecvată din cauza costului lor sau au fost furnizate neregulat din orice alt motiv. Mai mult, atunci când a fost interogată în ședință cu privire la această chestiune, reclamanta nu a putut explica de ce ar fi fost nerezonabil ca Comisia să se bazeze pe acest element suplimentar pentru a concluziona că a fost posibilă prestarea corectă a serviciilor planificate la prețul oferit de ofertantul câștigător, în timp ce diferența față de oferta reclamantei a fost de 129%.

A se vedea și Hotărârea din 27 noiembrie 2001, Lombardini și Mantovani, C-285/99 și C-286/99, EU:C:2001:640.

autoritatea contractantă nu are obligația de a furniza ofertantului respins, la cererea scrisă a acestuia, o copie completă a raportului de evaluare (a se vedea Hotărârea [Evropaiki Dynamiki/Comisia], punctul 22 și jurisprudența citată).

52. În sfârșit, dezvăluirea prețurilor unitare ale ofertantului căruia i se atribuie contractul este de natură să dăuneze intereselor comerciale ale acestuia din urmă, precum și unei concurențe loiale între operatori (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 aprilie 2014, CITEB și Belgo-Metal/Parlamentul, T-488/12, EU:T:2014:195, punctul 46). Or, articolul 113 alineatul (3) ultimul paragraf din Regulamentul financiar permite autorității contractante să nu divulge anumite informații care ar putea aduce atingere unor astfel de interese.

53. În consecință, nu se poate reproșa Comisiei că nu a comunicat, în e-mailurile din 7 și 17 septembrie 2018, pozițiile din oferta câștigătoare a căror valoare explica o diferență de preț de 48,55% față de oferta reclamantei.

[...]

88. În cadrul celui de al treilea aspect al celui de al doilea motiv, reclamanta ridică o excepție de nelegalitate împotriva clauzei cuprinse în punctul III.3.2.B din caietul de sarcini, care permite candidaților să furnizeze, în stadiul selecției, o declarație care să ateste că, dacă oferta lor va fi câștigătoare, vor prezenta un certificat de formare Nedap în termen de cinci zile de la semnarea contractului.

89. Astfel, în replică, reclamanta a arătat că posibilitatea oferită de caietul de sarcini de a furniza un certificat de formare Nedap ulterior semnării contractului este „illogică, greu de înțeles sau chiar riscantă, întrucât este de natură să lase loc unei insecurități din punct de vedere juridic și tehnic, lăsând calea deschisă celor mai mari riscuri în cazul în care un ofertant căruia i se atribuie contractul nu [ar] respecta această condiție după ce a fost declarat câștigător”.

[...]

101. Pe fond, Comisia susține că clauza descrisă la punctul III.3.2.B din caietul de sarcini trebuie considerată ca fiind validă în măsura în care permite candidaților să declare pe propria răspundere că se angajează să obțină certificatul referitor la formarea Nedap, în cazul în care li se atribuie contractul, în termen de cinci zile de la semnarea contractului.

102. În această privință, trebuie amintit că fondurile care provin din bugetul Uniunii trebuie utilizate într-un mod care să permită să se asigure că resursele încredințate instituțiilor sunt utilizate în modul cel mai optim.

103. Articolul 102 alineatul (1) din Regulamentul financiar prevede că contractele de achiziții publice finanțate integral sau parțial de la bugetul Uniunii respectă principiile transparenței, proporționalității, egalității de tratament și nediscriminării.

104. Prin această dispoziție, legiuitorul Uniunii a intenționat să creeze, pentru achizițiile publice, un cadru în care ofertele prezentate de întreprinderi selectate în mod corespunzător sunt comparate pentru a o alege pe aceea care este cea mai bine plasată pentru executarea contractului.

105. Din aceste imperative decurge obligația autorității contractante de a verifica, cel târziu la momentul atribuirii, dacă ofertantul care a depus cea mai bună ofertă îndeplinește, în mod efectiv, condițiile care sunt impuse în caietul de sarcini.

106. Această obligație nu este respectată atunci când, precum în speță, caietul de sarcini permite atribuirea contractului pe baza unei declarații furnizate de ofertant care conține angajamentul de a îndeplini, după semnarea contractului, o condiție de capacitate tehnică și profesională prezentată ca fiind „minimă” pentru executarea contractului.

107. Precizând că cerința astfel prezentată avea un caracter „minim”, autoritatea contractantă a indicat în caietul de sarcini că deținerea certificatului în cauză și, prin urmare, formarea care trebuia urmată pentru a obține acest certificat constituiau o condiție indispensabilă pentru ca ofertantul să fie în măsură să execute, într-un mod satisfăcător, contractul în cauză.

108. În această privință, trebuie să se aprecieze, în urma celor subliniate de reclamantă, că o clauză care prevede posibilitatea de a obține după semnarea contractului o formare profesională prezentată ca fiind „minimă” în caietul de sarcini nu poate fi considerată conformă cu egalitatea de tratament, întrucât poate conduce la atribuirea contractului unui ofertant care nu îndeplinește această cerință, în timp ce alți participanți, care dispun de această formare la momentul atribuirii, nu sunt câștigători.

109. Pe de altă parte, faptul de a verifica, la un stadiu ulterior atribuirii contractului, dacă ofertantul căruia i s-a atribuit contractul are efectiv competențele profesionale necesare pentru executarea contractului ar însemna, în pofida securității juridice, ca, în cazul în care ofertantul căruia i s-a atribuit contractul s-ar dovedi incapabil să furnizeze certificatul în cauză, contractul să fie reziliat, o nouă procedură trebuind astfel organizată pentru asigurarea realizării proiectului care face obiectul contractului în discuție.

110. În această privință, trebuie să se arate că, în cursul dezbaterilor, au fost exprimate îndoieli, pe de o parte, cu privire la conformitatea cu condițiile stabilite de caietul de sarcini a documentului prezentat Comisiei de ofertantul căruia i s-a atribuit contractul după semnarea contractului și, pe de altă parte, cu privire la respectarea termenului de cinci zile prevăzut de același

caiet de sarcini, întrucât ofertantul căruia i s-a atribuit contractul a avut nevoie de cincisprezece zile pentru a iniția demersurile necesare și de două luni pentru a furniza certificatul solicitat.

111. În orice caz, trebuie să se sublinieze că obligația de a verifica în stadiul atribuirii dacă ofertantul câștigător îndeplinește condițiile de capacitate impuse de caietul de sarcini este prevăzută în reglementarea însăși.

112. Astfel, articolul 110 alineatul (1) din Regulamentul financiar prevede că contractele se atribuie cu condiția ca autoritatea contractantă să fi verificat, printre altele, dacă candidatul sau ofertantul îndeplinește criteriile de selecție menționate în documentele de achiziție.

113. Din această dispoziție rezultă că niciun contract nu poate face obiectul unei atribuirii fără să fi fost verificat în mod corespunzător și fără să se fi stabilit că ofertantul îndeplinește condițiile de capacitate prevăzute de caietul de sarcini.

114. În consecință, trebuie să se considere că, în măsura în care permite ca verificarea condiției privind formarea Nedap să fie efectuată după atribuirea contractului, clauza cuprinsă la punctul III.3.2.B din caietul de sarcini este afectată de nelegalitate.

[...]

117. În această privință, trebuie să se arate că, în excepția de nelegalitate invocată, reclamanta nu pune în discuție compatibilitatea deciziei de atribuire cu caietul de sarcini, ci, în cadrul acestuia din urmă, legalitatea unei clauze care prevede că un contract poate fi atribuit pe baza unei declarații furnizate de un ofertant care conține un angajament, cu alte cuvinte o promisiune de a furniza, după semnarea contractului, un certificat care să ateste că acesta a urmat o formare prin care se urmărea dobândirea unei competențe considerate „minime” pentru executarea contractului.

118. Un astfel de angajament, pe de o parte, nu prezintă fiabilitatea necesară pentru a permite atribuirea unui contract în condiții care să asigure securitatea juridică necesară pentru o utilizare corectă a fondurilor Uniunii și, pe de altă parte, nu asigură un tratament egal participanților, întrucât angajamentul de a furniza un certificat care să ateste o formare nu poate fi considerat echivalent, în cadrul unei comparații obiective, cu competența care decurge din această formare.

119. În al doilea rând, Comisia susține că clauza atacată urmărea să deschidă piața pentru candidații care, la momentul depunerii cererii lor de participare, nu erau încă în posesia certificatului de formare Nedap. Pe de altă parte, întrucât această formare are un cost, nu trebuiau obligați la această cheltuială candidații a căror ofertă ar putea să nu fie câștigătoare.

[...]

125. În prezenta cauză, problema este diferită, întrucât nu este vorba despre a stabili dacă o declarație pe propria răspundere putea fi acceptată în stadiul selecției, ci despre a stabili dacă contractul putea fi atribuit și dacă, ulterior, contractul putea fi semnat, numai pe baza unei declarații pe propria răspundere, fără verificarea existenței efective, în ceea ce privește ofertantul a cărui ofertă era declarată câștigătoare, a capacității tehnice impuse de caietul de sarcini cu titlu de criteriu de selecție.

126. Cu privire la acest aspect, Tribunalul nu a adoptat, în Hotărârea din 25 noiembrie 2014, *Alfastar Benelux/Consiliul* (T-394/12, EU:T:2014:992), citată de Comisie, o poziție diferită de cea adoptată în prezenta cauză, întrucât acesta a arătat că Consiliul a „constatat”, în stadiul atribuirii, că reclamanta „era deja în posesia autorizațiilor necesare” (a se vedea punctul 167 din hotărâre), ceea ce înseamnă că a fost efectuată o verificare, în acest stadiu, cu privire la problema dacă întreprinderea câștigătoare dispunea efectiv de capacitățile impuse de caietul de sarcini pentru executarea contractului.

127. În al patrulea rând, Comisia a arătat că, la momentul la care a fost redactat caietul de sarcini, produsele care necesită formarea Nedap nu erau încă instalate în clădirea vizată de contract, astfel încât această formare nu ar fi fost necesară la începutul executării contractului. Mai mult, nu ar fi fost sigur că produsele care necesită formarea Nedap urmau să fie instalate în cursul contractului menționat, astfel încât formarea referitoare la produsele sale ar fi putut să nu fie necesară.

128. În această privință, este suficient să se amintească faptul că contractele de achiziții publice trebuie atribuite cu respectarea condițiilor și a cerințelor care sunt menționate în caietul de sarcini.

129. Or, caietul de sarcini în discuție în acest caz impunea, [...] cu titlu de „capacități minime” necesare, ca tehnicianul „șef de site” al ofertantului să dețină un certificat de formare aprofundată Nedap.

130. Prin urmare, astfel cum s-a arătat la punctul 114 de mai sus, trebuia să se verifice, în temeiul dispozițiilor menționate la punctele 103 și 112 de mai sus, dacă această cerință tehnică era îndeplinită de ofertantul câștigător înainte de atribuirea și de semnarea contractului.

[...]

Pentru aceste motive, Tribunalul (Camera a patra) declară și hotărăște:

1) Anulează decizia Comisiei Europene din 7 septembrie 2018 de respingere a ofertei depuse de Securitec pentru lotul nr. 4 din contractul care a făcut obiectul procedurii restrânse de cerere de ofertă HR/R1/PR/2017/059 și referitor la „mentenanța

instalațiilor de securitate în clădirile ocupate și/sau gestionate de Comisia Europeană în Belgia și Luxemburg”, precum și decizia Comisiei din 17 septembrie 2018 prin care se refuză Securitec furnizarea precizărilor pe care le solicitase în cadrul aceleiași proceduri la 11 septembrie 2018.^[22]

^[22] Hotărârea din 8 iulie 2020, Securitec/Comisia, T-661/18, EU:T:2020:319.

Conform Hotărârii din 9 aprilie 2014, CITEB și Belgo-Metal/Parlamentul, T-488/12, EU:T:2014:195, punctul 46, la care face trimitere Tribunalul: „46. Argumentele reclamantelor în această privință, potrivit cărora comunicarea către acestea a prețurilor unitare care figurează în oferta ofertantului câștigător nu ar implica un risc de denaturare a concurenței pentru achiziția respectivă sau pentru achiziții viitoare, din moment ce o nouă deschidere a concurenței în această achiziție nu mai este posibilă, iar prețurile care vor fi oferite la alte achiziții vor fluctua și nici nu se știe dacă reclamantele vor participa la alte licitații cu ofertantul câștigător, nu pot fi convingătoare. În primul rând, niciunul dintre aceste argumente nu poate stabili că prețurile unitare care figurează în oferta ofertantului câștigător aparțin domeniului public și că divulgarea lor nu ar fi contrară intereselor comerciale ale reclamantelor. În continuare și în orice caz, aceste argumente nu permit excluderea faptului că divulgarea prețurilor unitare care figurează în oferta ofertantului câștigător și a corecțiilor acestora ar denatura jocul normal al concurenței în cazul în care, de exemplu, reclamantele și ofertantul câștigător ar trebui să prezinte din nou oferte concurente în contextul unui anunț de participare care cuprinde elemente de similaritate cu prezentul contract.” A se vedea și Hotărârea din 29 aprilie 2020, Intercontact Budapest/CdT, T-640/18, EU:T:2020:167, precum și Hotărârea din 20 mai 2009, VIP Car Solutions/Parlamentul, T-89/07, EU:T:2009:163.

Un act care se limitează să confirme decizia inițială nu modifică situația persoanei interesate și, prin urmare, nu constituie o decizie împotriva căreia se poate exercita o acțiune în anulare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 mai 1993, Foyer culturel du Sart-Tilman/Comisia, C-199/91, EU:C:1993:205, punctul 23, Hotărârea din 9 decembrie 2004, Comisia/Greencore, C-123/03 P, EU:C:2004:783, punctul 39, și Ordonanța din 27 noiembrie 2015, Italia/Comisia, T-809/14, EU:T:2015:970, punctul 29). Potrivit unei jurisprudențe consacrate, o acțiune formulată împotriva unui act pur confirmativ al unei alte decizii devenite definitivă este inadmisibilă. Un act este considerat pur confirmativ al unei decizii anterioare dacă nu conține niciun element nou în raport cu decizia anterioară și nu a fost precedat de o reexaminare a situației destinatarului acestei decizii (Hotărârea din 2 octombrie 2014, Euro-Link Consultants și European Profiles/Comisia, T-199/12, EU:T:2014:848, punctul 40, Hotărârea din 22 mai 2012, Sviluppo Globale/Comisia, T-6/10, EU:T:2012:245, punctul 22, Hotărârea din 11 iunie 2002, AICS/Parlamentul, T-365/00, EU:T:2002:151, punctul 30, Hotărârea din 7 februarie 2001, Inpesca/Comisia, T-186/98, EU:T:2001:42, punctul 44, și Hotărârea din 2 iunie 2016, Moreda-Riviere Trefilerías și alții/Comisia, T-426/10-T-429/10 și T-438/12-T-441/12, EU:T:2016:335, punctul 545). Astfel, caracterul confirmativ sau nu al unui act nu poate fi apreciat numai în funcție de conținutul său în raport cu cel al deciziei anterioare pe care l-ar confirma. Prin urmare, trebuie să se aprecieze deopotrivă caracterul actului atacat în raport cu natura cererii la care acest act constituie un răspuns (a se vedea Hotărârea din 7 februarie 2001, Inpesca/Comisia, T-186/98, EU:T:2001:42, punctul 45 și jurisprudența citată). Relevantă este și Hotărârea din 13 octombrie 2015, Intrasoft International/Comisia, T-403/12, EU:T:2015:774.

Economia generală și finalitatea jurisprudenței referitoare la actele pur confirmative vizează să asigure respectarea termenelor de introducere a acțiunii, precum și a autorității de lucru judecat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 decembrie 2007, Weißfels/Parlamentul, C-135/06 P, EU:C:2007:812, punctul 54 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 19 februarie 2009, Gorostiaga Atxalandabaso/Parlamentul, C-308/07 P, EU:C:2009:103, punctul 58 și jurisprudența citată) și, prin urmare, să protejeze principiul securității juridice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 ianuarie 2007, PKK și KNK/Consiliul, C-229/05 P, EU:C:2007:32, punctul 101, Hotărârea din 18 octombrie 2007, Comisia/Parlamentul și Consiliul, C-299/05, EU:C:2007:608, punctul 29, și Ordonanța din 29 iunie 2009, Cofra/Comisia, C-295/08 P, EU:C:2009:407, punctele 53 și 54). Astfel, s-a statuat că obiectivul jurisprudenței potrivit căreia o acțiune în anulare îndreptată împotriva unei decizii pur confirmative a unei decizii anterioare care nu a fost atacată în termen este inadmisibilă este de a evita ca un reclamant să poată, în mod indirect, să repună în discuție legalitatea unei decizii pe care nu a contestat-o în timp util și care a devenit, prin urmare, definitivă (Hotărârea din 4 martie 2015, Regatul Unit/BCE, T-496/11, EU:T:2015:133, punctul 59).

Facem trimitere și la Hotărârea din 15 septembrie 2011, CMB și Christof/Comisia, T-407/07, EU:T:2011:477, punctele 88-97, precum și la Ordonanța din 7 decembrie 2020, Militos Symvouleftiki/Comisia, T-536/19, EU:T:2020:588, punctul 48.

Curtea a amintit, în Ordonanța din 11 aprilie 2019, Pracsis și Conceptexpo Project/Comisia și EACEA, C-794/18 P, EU:C:2019:305, că un act este pur confirmativ al unui act anterior atunci când nu conține niciun element nou în raport cu acesta. În ceea ce privește o cerere de reexaminare a unei decizii anterioare devenite definitivă, numai existența unor fapte substanțiale noi poate justifica depunerea unei asemenea cereri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2018, Estonia/Comisia, C-334/17 P, EU:C:2018:914, punctul 46 și jurisprudența citată). Nu constituie un fapt substanțial nou, în sensul jurisprudenței Curții, faptul care nu modifică în mod substanțial situația reclamantului de la momentul adoptării deciziei. Corectarea erorii de calcul care afectează punctajul acordat ofertei reclamantelor și recalcularea acestuia nu puteau fi considerate fapte substanțiale noi, în măsura în care nu erau de natură să modifice în mod semnificativ situația juridică a ofertantelor reclamante (nu a schimbat poziția lor în clasament), astfel cum aceasta a fost luată în considerare în actul autorității contractante din 17 iulie 2017. Pe această bază, actul din 11 august 2017 a fost o confirmare a celui din 17 iulie 2017. În consecință, Curtea a concluzionat că decizia prin care a fost efectuată această corectare era de natură pur confirmativă.

23. - Atribuire directă către o instituție publică neeconomică a unui contract de servicii de gestionare a impozitului pe autovehicule. Atribuire nelegală

- Excludere referitoare la contractele care intră în sfera cooperării între instituții publice

18. [...] [Consiliul de stat] a decis să suspende procedura și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Se opune dreptului [Uniunii Europene] și în special principiilor liberei circulații a serviciilor și maximei deschideri a concurenței în domeniul contractelor de achiziții publice de servicii o normă regională precum articolul 1 alineatul 121 din Legea nr. 16 din 7 august 2016 a regiunii Campania care autorizează atribuirea directă, fără procedură de cerere de ofertă, în favoarea ACI (Automobile Club d'Italia), a serviciilor referitoare la administrarea taxei auto în regiunea Campania?”

[...]

30. [...] instanța de trimitere consideră că acordul în litigiu în acțiunea principală nu a fost încheiat în vederea atingerii obiectivelor comune regiunii Campania și ACI.

31. Cu toate acestea, în măsura în care ACI susține [...] că misiunea sa este de a gestiona registrul public al autovehiculelor, care este utilizat pentru a determina persoanele impozabile, și că, prin urmare, este titularul sarcinilor publice referitoare la această taxă, revine instanței de trimitere să evalueze dacă sarcina astfel încredințată ACI nu poate fi considerată o activitate auxiliară colectării impozitului pe autovehicule.

32. Într-adevăr, rezultă din articolul 12 alineatul (4) din Directiva 2014/24, citit coroborat cu considerentul (33) primul paragraf din directiva menționată, că cooperarea între entitățile publice se poate referi la toate tipurile de activități legate de prestarea de servicii și exercitarea responsabilităților încredințate sau asumate de autoritățile contractante participante. Cu toate acestea, expresia „toate tipurile de activități”, care apare în primul paragraf al considerentului (33), poate să acopere o activitate auxiliară unui serviciu public, cu condiția ca această activitate auxiliară să contribuie la îndeplinirea efectivă a funcției de serviciu public care face obiectul cooperării dintre autoritățile contractante participante (Hotărârea din 28 mai 2020, Informatikgesellschaft für Software-Entwicklung, C-796/18, EU:C:2020:395, punctul 60).

33. În al treilea rând, [...] rezultă din decizia de trimitere că plățile prevăzute de acordul în litigiu în acțiunea principală depășesc în mod clar simpla rambursare a cheltuielilor efectuate, întrucât acest contract prevede plata unei contraprestații mult mai mari decât nivelurile de preț percepute pe piață.

34. Prin urmare, se pare că contraprestația financiară prevăzută de contractul în cauză în acțiunea principală nu respectă doar considerații de interes public, contrar celor impuse de articolul 12 alineatul (4) litera (b) din Directiva 2014/24 și al treilea paragraf al considerentului (33) din directiva menționată.

35. Rezultă că, în măsura în care condițiile de aplicare a articolului 12 alineatul (4) din Directiva 2014/24 sunt cumulative, acordul în cauză în acțiunea principală nu poate, în niciun caz, să îndeplinească condițiile prevăzute în această dispoziție.

36. Având în vedere considerațiile de mai sus, răspunsul la întrebarea adresată este că articolul 12 alineatul (4) din Directiva 2014/24 trebuie interpretat în sensul că acesta se opune unei dispoziții naționale care permite atribuirea directă, fără cerere de

În sensul că nu se poate impune autorității să transmită ofertantului necâștigător o analiză comparativă minuțioasă a ofertei sale și a celei câștigătoare, a se vedea și Hotărârea din 26 aprilie 2018, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-752/15, EU:T:2018:233, punctul 34, Hotărârea din 17 septembrie 2015, Ricoh Belgium/Consiliul, T-691/13, EU:T:2015:641, punctul 41, Hotărârea din 17 octombrie 2012, Evropaïki Dynamiki/Curtea de Justiție, T-447/10, EU:T:2012:553, punctul 95, Hotărârea din 22 aprilie 2015, Evropaïki Dynamiki/Frontex, T-554/10, EU:T:2015:224, punctul 61, Hotărârea din 1 februarie 2018, European Dynamics Luxembourg și alții/ECHA, T-477/15, EU:T:2018:52, punctul 37, Hotărârea din 2 februarie 2017, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-74/15, EU:T:2017:55, punctul 64, Hotărârea din 15 septembrie 2016, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-698/14, EU:T:2016:476, punctul 32, Hotărârea din 14 decembrie 2017, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/Parlamentul, T-164/15, EU:T:2017:906, punctul 28, Hotărârea din 18 iulie 2016, Argus Security Projects/Comisia, T-266/14, EU:T:2016:415, punctul 47, Hotărârea din 25 martie 2015, Evropaïki Dynamiki/AESA, T-297/09, EU:T:2015:184, și Hotărârea din 2 decembrie 2016, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/entreprise commune Fusion for Energy, T-553/13, EU:T:2015:918, punctul 40.

Articolul 113 alineatul (2) din Regulamentul financiar nu împiedică, în principiu, o autoritate contractantă să își îndeplinească obligația de motivare făcând comentarii succinte cu privire la oferta selectată și la oferta respinsă (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 13 decembrie 2013, European Dynamics Luxembourg și Evropaïki Dynamiki/Comisia, T-165/12, EU:T:2013:646, punctul 86).

ofertă, a contractului de achiziții publice de servicii privind gestionarea taxei pe autovehicule în favoarea unei instituții publice neeconomice care are ca misiune gestionarea registrului public al autovehiculelor.^[23]

24. - Înțelegerea în temeiul căreia autoritățile părți la aceasta acordă uneia dintre ele responsabilitatea organizării serviciilor în favoarea lor nu este inclusă în domeniul de aplicare al directivei privind achizițiile publice. Transfer de competențe

- Autoritatea responsabilă este abilitată să încredințeze unei entități „in house”, fără a recurge la o procedură concurențială prealabilă, servicii care acoperă nu numai propriile nevoi, ci și pe cele ale celorlalte părți la acordul respectiv, deși, în lipsa acestui transfer de competențe, părțile menționate ar fi trebuit să satisfacă ele însele propriile nevoi

45. [...] instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2004/18 trebuie interpretat în sensul că un acord în temeiul căruia comunele părți la acesta acordă uneia dintre ele responsabilitatea organizării serviciilor în favoarea lor nu este inclus în domeniul de aplicare al Directivei 2004/18 pentru motivul că acesta constituie un transfer de competențe, în sensul articolului 4 alineatul (2) TUE, astfel cum a fost interpretat în Hotărârea din 21 decembrie 2016, Remondis (C-51/15, EU:C:2016:985), sau o cooperare între autoritățile contractante care nu este supusă obligației de a recurge la o procedură concurențială, în sensul Hotărârii din 13 iunie 2013, Piepenbrock (C-386/11, EU:C:2013:385).

[...]

58. [...] este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2004/18 trebuie interpretat în sensul că un acord în temeiul căruia comunele părți la acesta acordă uneia dintre ele responsabilitatea organizării unor servicii în favoarea acestor comune este exclus din domeniul de aplicare al acestei directive pentru motivul că reprezintă un transfer de competențe, în sensul articolului 4 alineatul (2) TUE, astfel cum a fost interpretat în Hotărârea [Remondis].

[...]

59. Prin intermediul întrebărilor a doua și a patra, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2004/18 trebuie interpretat în sensul că un acord de cooperare în temeiul căruia părțile la acesta transferă uneia dintre ele responsabilitatea organizării serviciilor în favoarea lor permite să se considere această comună, la momentul atribuirilor ulterioare transferului menționat, drept o autoritate contractantă și o abilitază să încredințeze, fără a recurge la o procedură concurențială prealabilă, unei entități „in house” servicii care acoperă nu numai propriile nevoi, ci și pe cele ale altor comune părți la acordul respectiv, deși, în lipsa acestui transfer de competențe, comunele menționate ar fi trebuit să satisfacă ele însele propriile nevoi.

60. Din răspunsul la prima întrebare reiese că, sub rezerva unor verificări din partea instanței de trimitere, un dispozitiv precum modelul denumit al „comunei responsabile” operează un transfer de competențe, în sensul articolului 4 alineatul (2) TUE, astfel cum a fost interpretat în Hotărârea [Remondis].

61. Or, prin natura sa, un astfel de transfer de competențe implică o desistare a celorlalte comune părți la acordul de cooperare în favoarea comunei responsabile. Astfel, după cum s-a arătat la punctul 26 din prezenta hotărâre, în cadrul modelului denumit al „comunei responsabile”, o asemenea comună își asumă, în numele celorlalte comune, o misiune pe care fiecare comună o realiza, până la acel moment, ea însăși.

62. Astfel, prin efectul acestui transfer, comuna responsabilă se află, într-o anumită măsură, în situația de a prelua drepturile și obligațiile partenerilor săi contractuali, în ceea ce privește furnizarea serviciilor care fac obiectul unui acord de cooperare bazat pe modelul denumit al „comunei responsabile”.

63. Rezultă că, în speță, revine beneficiarului transferului de competențe, și anume comuna responsabilă, sarcina de a satisface nevoile celorlalte comune părți la Acordul de cooperare privind serviciile de asistență medicală și, așadar, de a furniza serviciile de asistență socială și medicală în cauză în litigiul principal în ceea ce privește ansamblul teritoriului acoperit de acest acord, fiecare comună trebuind să suporte însă costul real al serviciilor utilizate de propria populație și de rezidenții pentru care este responsabilă.

^[23] Ordonanța din 30 iunie 2020, Ge.Fi.L., C-618/19, EU:C:2020:508.

Asupra colaborării dintre autorități, facem trimitere, cu titlu exemplificativ, la Ordonanța din 6 februarie 2020, Rieco, C-89/19-C-91/19, EU:C:2020:87, la Hotărârea din 4 iunie 2020, Remondis, C-429/19, EU:C:2020:436, la Hotărârea din 3 octombrie 2019, Irgita, C-285/18, EU:C:2019:829, precum și la Hotărârea din 19 decembrie 2012, Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce și alții, C-159/11, EU:C:2012:817.

64. Prin urmare, pentru a nu lipsi de efect util un transfer de competențe, în sensul articolului 4 alineatul (2) TUE, astfel cum a fost interpretat în Hotărârea [Remondis], autoritatea a cărei misiune a fost transferată trebuie în mod necesar să fie considerată, în cadrul atribuirii unui serviciu, drept autoritate contractantă pentru acea misiune, iar acest lucru este valabil pentru ansamblul teritoriilor comunelor părți la acordul care operează transferul de competențe.

65. Trebuie să se aprecieze însă dacă această autoritate contractantă poate recurge la o entitate „in house” pentru a răspunde nu numai propriilor nevoi, ci și celor ale comunelor care i-au transferat o competență.

66. În cadrul unei atribuirii „in house”, se consideră că autoritatea contractantă a recurs la propriile mijloace. Astfel, deși entitatea adjudecată este o entitate distinctă din punct de vedere juridic de aceasta, ea face parte, într-o anumită măsură, din serviciile sale interne, dacă sunt îndeplinite două condiții. În primul rând, autoritatea contractantă trebuie să exercite asupra entității adjudecate un control analog celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii. În al doilea rând, această entitate trebuie să desfășoare partea esențială a activităților sale în beneficiul autorității sau al autorităților contractante care o dețin (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 noiembrie 1999, Teckal, C-107/98, EU:C:1999:562, punctul 50, precum și Hotărârea din 11 mai 2006, Carbotermo și Consorzio Alisei, C-340/04, EU:C:2006:308, punctul 33).

67. Prima condiție, referitoare la controlul autorității publice, este, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, îndeplinită dacă autoritatea contractantă deține, singură sau împreună cu alte autorități publice, totalitatea capitalului unei societăți desemnate câștigătoare. Această împrejurare sugerează, în principiu, că autoritatea contractantă exercită asupra respectivei societăți un control similar celui pe care îl exercită asupra propriilor servicii (Hotărârea din 19 aprilie 2007, Asemfo, C-295/05, EU:C:2007:227, punctul 57, și Hotărârea din 13 noiembrie 2008, Coditel Brabant, C-324/07, EU:C:2008:621, punctul 30).

68. Deși recurgerea la o atribuire „in house” nu a fost admisă de Curte, până în prezent, decât în ipoteze în care o autoritate contractantă deține, total sau parțial, capitalul entității adjudecate, nu se poate deduce din aceasta că, în cadrul unui dispozitiv precum modelul denumit al „comunei responsabile”, în sensul dreptului finlandez, unei autorități contractante, în speță comuna responsabilă, îi este imposibil să opteze pentru o atribuire „in house” pentru a răspunde nevoilor autorităților contractante cu care aceasta a încheiat un acord bazat pe modelul menționat, numai pentru motivul că celelalte comune părți la acest acord nu dețin nicio participație la capitalul entității „in house”. Criteriul deținerii unei fracțiuni din capital nu constituie, astfel, singurul mod de a atinge acest obiectiv, întrucât controlul analog acestuia pe care îl exercită o autoritate contractantă asupra propriilor servicii poate să se manifeste în alt mod decât printr-o abordare capitalistă.

[...]

74. Din moment ce aceste acorduri de cooperare cuprind garanții suficiente de natură să prevină orice încălcare adusă concurenței, nu prezintă importanță faptul că domeniile de aplicare personal și material ale acordurilor menționate nu coincid.

75. Prin urmare, pentru a se stabili dacă entitatea „in house” desfășoară partea esențială activităților sale în favoarea autorității contractante sau a autorităților contractante care dețin controlul asupra acesteia, este necesar să se țină seama de ansamblul activităților pe care aceasta le desfășoară în cadrul celor două acorduri de cooperare în cauză în litigiul principal.

76. Astfel, în împrejurările cauzei din litigiul principal, pentru calcularea părții din cifra de afaceri realizate de Porin Linjat ca urmare a exploatării serviciilor în cauză în litigiul principal, este necesar să se adauge cifra de afaceri realizată de societatea menționată la cererea acestor oraș, ca urmare a Acordului de cooperare privind serviciile de asistență medicală, pe de o parte, și a Acordului de cooperare privind transporturile în comun, pe de altă parte, în vederea satisfacerii propriilor nevoi, la cea realizată de această societate la cererea comunelor părți la acordurile menționate.

77. Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările a doua și a patra că articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2004/18 trebuie interpretat în sensul că un acord de cooperare în temeiul căruia comunele părți la acesta transferă uneia dintre ele responsabilitatea organizării unor servicii în favoarea acestor comune permite să se considere respectiva comună, la momentul atribuirii ulterioare transferului menționat, drept o autoritate contractantă și o abilitază să încredințeze, fără a recurge la o procedură concurențială prealabilă, unei entități „in house” servicii care acoperă nu numai propriile nevoi, ci și pe cele ale celorlalte comune părți la acordul respectiv, deși, în lipsa acestui transfer de competențe, comunele menționate ar fi trebuit să satisfacă ele însele propriile nevoi.^[24]

^[24] Hotărârea din 18 iunie 2020, Porin kaupunki, C-328/19, EU:C:2020:483.

Problema achizițiilor „in house” a fost abordată în numeroase cauze, dintre care evocăm Ordonanța din 6 februarie 2020, Rieco, C-89/19-C-91/19, EU:C:2020:87 (cu jurisprudența din nota de subsol asociată ordonanței), Hotărârea din 29 aprilie 2010, Comisia/Germania, C-160/08, EU:C:2010:230, Ordonanța din 6 februarie 2020, Azienda ULSS n. 6 Euganea, C-11/19, EU:C:2020:88, Hotărârea din 3 octombrie 2019, Irgita, C-285/18, EU:C:2019:829, Hotărârea din 8 decembrie 2016, Undis Servizi, C-553/15, EU:C:2016:935 (cu jurisprudența din nota de subsol asociată hotărârii), Hotărârea din 19 iunie 2014, Centro Hospitalar de Setúbal și SUCH, C-574/12,